

Mines subterrànies d'aigua

Olesa de Montserrat

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Nulci antic d'Olesa
Alçada: 115

Coordenades:

Latitud: 41.54489
Longitud: 1.89382
UTM Est (X): 407738
UTM Nord (Y): 4599839

Classificació

Número de fitxa: 08147 - 165
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Obra civil
Estil / època: Modern Contemporani
Segle: XVI-XX
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: Estat de conservació irregular i força desconegut.
Protecció: Inexistent
Accés: Restringit
Ús actual: Productiu
Titularitat: Privada
Titular: Societat Minera Olesana. C/ Alfons Sala, núm. 42

Fitxes associades:

[Dipòsit d'aigua](#)

[Font d'en Roure](#)

[Les Fonts de la Plaça](#)

[Horts de Vilapou](#)

[Font de Vilapou](#)

[Safareig de la Plaça](#)

[Carrers del nucli originari d'Olesa](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana

Descripció

Xarxa de mines que, des d'antic, canalitzen subterràniament l'aigua dels aquífers i torrents d'Olesa, una vila que es caracteritza per l'abundància d'aigua. Aquestes mines es troben situades a la zona del nucli antic i ja estan documentades al segle XVI. El seu recorregut, que no necessàriament coincideix amb els carrers, és el següent: una mina ve del pou del carrer de Santa Oliva i es dirigeix cap als carrers de la Creu Reial i Hospital, plaça Nova, carrer de l'Església i plaça de les Fonts. Aquí té un punt d'accés per la tapa de clavegueram que hi ha al costat de la font. Una altra mina surt de la plaça de les Fonts en direcció nord-oest cap a la plaça de la Cendra i travessa els carrers de Dalt i de Baix fins a la font d'en Roure, on hi ha un punt d'accés a la mina. Un altre tram de mina conservat discorre pel carrer del Coscoll i, a l'alçada del carrer de Dalt, es bifurca en un ramal que continua fins al final de carrer i un altre que va cap a la font de can Solé. Antigament de la mina d'aquest carrer en sortia una canonada que subministrava aigua a la colònia Sedó. També hi ha una mina que canalitza l'aigua des de la part alta de la vila fins a la font de Vilapou i, probablement, n'hi ha una altra encara al carrer de les Escales. Normalment consisteixen en una canalització excavada directament al terra i sense cap revestiment, tot i que en alguns casos s'han recobert amb una volta d'encanyissat. Aquesta xarxa de mines connecta amb els pous que tenien moltes cases, sobretot les de la part alta de la vila, alguns dels quals encara es conserven, tot i que sovint han estat colmatats. Els accessos a les mines es poden fer a través de les cases particulars o en alguns accessos públics, com els que existeixen al carrer Coscoll, número 23 (actualment tapiat amb una fusta), o bé els que ja hem esmentat de la plaça de les Fonts o de la font d'en Roure. Aquest últim consisteix en una finestreta, actualment tapiada, sobre la font. Més recentment, la Societat Minera Olesana ha aprofitat algunes de les mines per fer-hi passar canonades d'aigua de la xarxa d'abastament públic.

Història

Olesa és un lloc amb abundància d'aigua. El mateix nom d'Olesa deriva probablement de l'arrel pre-romana *ol* o *or*, que significa aigua. Un fet que corrobora aquesta hipòtesi és que a l'actual plaça de les Fonts hi havia una surgència natural d'aigua que inicialment va ser aprofitada en forma de bassa, anomenada Bareia (una paraula que etimològicament suggereix un lloc on brolla l'aigua). L'aigua d'aquesta bassa, que posteriorment es convertí en una font, servia per a regar els horts que hi havia a la zona de l'actual Eixample i també per al consum domèstic. Des de molt antic aquesta aigua va ser canalitzada en diferents indrets de la vila, i al segle XVI aquestes mines ja estan documentades. A finals del segle XVI es va iniciar una gran obra que no es va finalitzar fins segles més tard i que permetia aprofitar els sobrants d'aigua d'algunes cases per fer augmentar el cabal de les fonts públiques. Era el Comú de la vila qui regulava l'ús de les aigües públiques de les mines que subministraven les fonts públiques: de la Plaça, de les fonts d'en Roure i de Vilapou. Al segle XVIII els paraires estaven situats majoritàriament al carrer de Baix, i tenien la zona d'estricadors al costat de la riera, amb diverses instal·lacions relacionades amb l'aigua que es nodrien de les mines. Periòdicament, les mines estaven subjectes a reparacions i treballs de manteniment, ja que amb el curs de l'aigua s'anaven enfonsant. L'any 1868 es va constituir la primera societat privada amb l'objectiu d'explotar el subministrament d'aigües: la Sociedad Minera Olesana, que encara està en actiu. Cap a finals del segle XIX novament la iniciativa privada es va fer càrrec de canalitzar les aigües d'alguns torrents cap a la vila. Això va permetre aprofitar més encara el ric aquífer del subsòl olesà per a l'abastament del consum domèstic, agrícola i industrial.

Bibliografia

Anònim (1989). "Retrobant el casc antic. Una casa pairal olesana del s. XVI", a Centre Muntanyenc i de Recerques Olesà. Butlletí mensual. Núm. 43 (abril)

Anònim (1989). "Pagesos, paraires i l'aigua", a Centre Muntanyenc i de Recerques Olesà. Butlletí mensual. Núm. 45 (octubre)

COBOS, Josep M (1994). Olesa al segle XIX. Col·lecció vila d'Olesa, 4. Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 252-256

Enllaços d'interès:

www.cmineraolesana.es

